

Del guanyador del Premi Nèstor Luján de Novel·la Històrica

JOAQUIM MOLINA

ELS ULLS D'ALLÀ

Al segle XIII, la recerca d'un tresor llegendari enfrontarà homes i religions en una aventura amb la Mediterrània com a centre del món.

Columna

JOAQUIM MOLINA
ELS ULLS
D'AL·LÀ

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: MAIG DEL 2016
© JOAQUIM MOLINA URQUIZU, 2016
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2086-0
DIPÒSIT LEGAL: B. 6.618-2016
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: LIBERDÚPLEX

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

Agrigent, 10 d'agost de 1266

Mahmud Yamut al-Musaafir va obrir els pulmons i va respirar l'aire salí a la vora del penya-segat. Les seves parets calcàries, d'un blanc pur, descendien cap al mar com grandiosos graons esculpits per algun tità de l'antiguitat. Palpà el cilindre de cuir penjat de l'espatlla i va mirar cap enrere un cop més. Entre les roques va distingir els seus perseguidors. S'acostaven pesants, sota les seves cotes de malla. «Aquí s'acaba el teu camí, Mahmud Yamut al-Musaafir». El seu nom ja portava l'auguri de la mort: Yamut, el que morirà. Havia estat el tercer i únic supervivent de dos germans, que amb prou feines van veure la llum del món en néixer. La família no va tenir gaires esperances que a ell l'esperés una sort diferent, però va viure molts anys. Potser perquè el seu nom privat, Mahmud, tenia *baraka*, la sort d'Al·là, totes les benediccions siguin amb ell, i el Totpoderós va voler que gaudís pels seus germans morts de les meravelles de la creació. Ara, als seus seixanta-quatre anys, per fi, es complia la profecia. No moriria al llit sinó a mans dels soldats angevins, als quals ja sentia panteixar. «Miste-

riosos són els camins d'Al·là». Als seus peus, les onades batièn furioses contra el rocam i es transformaven en columnes d'escuma, uns dits enormes que el cridaven a un últim viatge.

Va contemplar emocionat la immensitat del mar que tantes vegades havia solcat i del qual havia arribat a conèixer l'alè capriciós, els perfils que el retallaven, els pobles que s'hi abocaven. El seu *nicab*, el nom de portes enfora, l'hi havien posat molt aviat: Al-Musaafir, el viatger. Viatjar i conèixer el món havien estat les seves grans passions. En una ocasió, el seu mestre l'havia cridat a part: «Vine, Mahmud. Tu ets el millor dels meus alumnes, el més entusiasta». El va portar fins a un bagul i en va treure, amb gran cura, el tresor més ben guardat de l'escola. «Ara observa el seu veritable rostre, almenys una part. Tu el completaràs». Aquella imatge va fascinar Mahmud. A partir de llavors, es va consagrar completament a aquesta tasca, a retratar la seva faç fins als confins més remots.

Al seu davant, la línia de l'horitzó, infinita i subtilment arquejada, el va esglaiar. Va imaginar les illes que hi havia més enllà: gairebé davant, Pantelleria. Malta cap a orient. La petita Lampedusa és l'última illa abans d'arribar a les costes d'*Ifriqiya*. Va dibuixar amb precisió el golf de Tunis. El gregal començava a bufar i la superfície del mar es va estremir de sobte en infinitat d'efímeres pintes d'escuma. Va pensar que el món era bell i que els seus enemics mai aconseguirien el seu preuat tresor, l'obra de la seva vida. Es va posar bé la túnica i es va agafar al cilindre de cuir amb totes les seves forces. «L'últim viatge». S'encomanà a la bondat d'Al·là, va somriure plàcidament al soldat francès a pocs metres i va saltar al buit.

*Dinou anys més tard. Platja de sa Porrassa,
Mallorca, 14 de novembre de 1285*

La barcaassa reial va solcar silenciosa la distància entre la flota amarrada davant de la costa i la platja, on ja formiguejaven soldats desembarcats en l'avançada. El mar estava estranyament dòcil per a aquesta època de l'any, senyal, segons els mariners, que santa Maria beneïa l'expedició. Pertot arreu, els senyals i estendards onejaven les quatre barres d'Aragó. Els crits omplien l'aire matiner.
—Aragó! Aragó!

El príncep Alfons, dret, escortat pels més fidels de la seva casa, va saludar les embarcacions que s'acostaven en senyal d'homenatge. El perpunt encoixinat engrandia el seu cos, massa esvelt per a un guerrer. El capmall que li emmarcava la cara enduria els trets una mica suaus del jove. I tot i així, malgrat el seu aspecte fràgil, als seus vint anys ja era un home avesat a prendre grans decisions, a dur a terme empreses en nom del seu pare, el rei Pere, el tercer del seu nom. Aquesta era, potser, la més important que mai li havia encomanat. «Fill, restitueix Mallorca al tronc de la nostra casa. Ha arribat l'hora de passar comp-

tes amb el teu oncle». Alfons l'escoltava sempre amb devoció més que filial. «Així es farà, majestat». Sentia que la sang de la vella dinastia li bullia a les venes i que darrere de la veu del seu pare parlaven tots els reis i tots els comtes de la nissaga.

El rei de Mallorca, el seu oncle Jaume, no havia estat a l'altura de les tràgiques circumstàncies de feia dos anys, quan Pere d'Aragó va reclamar per a la seva esposa el tron sicilià contra la voluntat papal i contra el seu favorit, Carles d'Anjou. La guerra es va escampar per la Mediterrània com un foc d'agost. França, la casa d'Anjou i el papat, formidables adversaris, es van conjurar contra el seu pare, que es va enfrontar a ells amb una tenacitat que deixaria el món embadalit. La lluita titànica, però, va esquarterar la dinastia. El seu germà, el rei de Mallorca, no va respondre amb la solidaritat de la sang. Va témer que l'envit el guanyés França i es va alinear amb la flor de lis. «El teu oncle és un traïdor. Li van tremolar les cames davant la tempesta que s'acostava i no va tenir el coratge que jo esperava. M'ha decebut, fill». Mes la fortuna és voluble en la guerra. Pere havia frenat la invasió francesa de Catalunya i els seus almiralls anaven de victòria en victòria per les costes d'Itàlia. «Mai va creure en la causa siciliana, ni en la justícia que assistia la teva mare. Ha arribat l'hora!».

A una ordre del còmit, els mariners van aixecar els remes i la falua va lliscar suaument fins a quedar varada a la platja. A la riba, la comitiva es va agenollar davant el príncep. Al capdavant es va avançar Conrad Llançà, fidel entre els fidels, amic del seu pare, sicilià i furibund anti-angeví. La seva pell gruixuda i plena de cicatrius narrava mil batalles donades per mar i per terra. Va tornar a doblegar el genoll davant Alfons i li va besar l'anell a la destra.

—Altesa! Mallorca ja és vostra. Els jurats de la ciutat estan disposats a acatar la sobirania del vostre pare. No hi haurà resistència.

—Ningú vol vessament de sang germana —va respondre Alfons, que el va ajudar a aixecar-se—. Recordeu: no volem que es molesti la població. Pel que fa als nobles que van secundar el meu oncle, és voluntat del rei nostre pare que les seves terres siguin confiscades per la Corona.

—Han fugit com rates, altesa, a buscar refugi sota les faldilles dels Anjou.

«Millor així», va pensar Alfons. Amb la sang encara calenta i la guerra incerta, podrien rodolar caps. El temps, bon conseller, temperarà els ànims. «Si és voluntat de l'Altíssim que la casa de Barcelona surti triomfant, el rei podrà mostrar clemència, la virtut del guanyador».

—Tornaran a ròssec suplicant el perdó.

Conrad va assentir i va mostrar al príncep amb un ampli gest de la seva mà, com un criat davant el senyor que pren possessió de la casa, el promontori rocós i el bosc de pins per davant.

—Mallorca és vostra, altesa. Permeteu-me guiar-vos a la torre Llavaneres, la vostra residència fins que la ciutat es rendeixi formalment.

Abans que el seguici de guàrdies i funcionaris de la cancelleria del príncep s'endinsés en l'espessor, Alfons va creuar el passadís obert per les tropes que l'aclamaven. Entre la soldadesca, va distingir un home en primera línia vestit de negre, un jove de faccions afilades i ulls ametllats, Pere Joan de Sabastida, conseller de la ciutat de Barcelona. Tenia una missió a aconseguir. Alfons l'havia conegut pocs dies abans de salpar cap a Mallorca, quan una ambaixada del govern de la ciutat, amb Sabastida al cap-

davant, va sol·licitar audiència. Va ser una trobada secreta i estranya. Alfons va reconèixer aviat la importància i la delicadesa de l'assumpte i va aprovar la missió. Va exigir que, a més dels prohoms de Barcelona i ell, ningú més en fos informat. «Em tindreu al corrent d'aquest negoci».

Pere Joan de Sabastida es va inclinar al seu pas, capell en mà. Al príncep li recordava un llebrer, un llebrer de mirada perillosa. «Aconseguiu-lo i us cobriré d'or, Pere Joan». Alfons li va tornar la salutació i va seguir el seu camí.

Quan el seguici va desaparèixer per la pineda a peu de l'arenal, Sabastida va tornar fins a la volada de pedra sota la qual cinc homes, cinc soldats grenyuts i de rostre dur, s'escalfaven al voltant d'un foc i rostien sardines enfilades en asts. El conseller va robar el mos a un d'ells i es va allunyar mirant el cel. Es començava a carregar de núvols foscos i bulbosos.

—No m'agrada aquest tipus —va dir la víctima del furt, els seus ulls clavats en les flames—. Durant la travessia, he sentit els mariners murmurar i persignar-se al seu pas.

La resta van intercanviar mirades plenes d'aprehensió. Un soldat jove i de dentadura oscada va assentir.

—Diuen que ha vingut a buscar un vell document propietat d'un jueu.

—Un document?

El desdentat va abaixar encara més el to.

—Escrit pel mateix dimoni. —Alguns van fer el senyal de la creu.

—Contes de vella! —va interrompre un de més anys que la resta, canós i de pell gruixuda, com de suro—. A fe que em creia envoltat de braus ballesters. Ara m'adono que sou una colla de crèduls.

—És el que he sentit, sergent. I em sembla a mi que

alguna cosa hi ha de certa. Us n'heu adonat? No estem assignats a cap companyia. Mengem i bevem a part. Ningú ens mana excepte aquest maleït conseller. Ningú li dóna ordres. Porta un salconduit amb el segell del príncep, que mostra a tota hora. Per què, tant secret?

—I què diu el teu document escrit pel dimoni, nena? —va preguntar el sergent, sorneguer—. Potser un conjur per invocar-lo?

Els altres es van espantar. El vell va esclatar en una riallada sincera i plena de flegmes que va morir entre estossejades. La conversa va quedar suspesa en el fum de la foguera. Sabastida s'hi va acostar.

—Agafeu les armes. En marxa.

—Ara? —va preguntar malhumorat el sergent, ocupat a daurar la seva sardina. Podia ser el pare d'aquest mocós que anava donant ordres amb els aires d'un rei.

—Ara —va insistir Sabastida—. Recordeu el salconduit i qui el segella.

—Tindreu la bondat almenys d'explicar-nos de què es tracta?

La resta va seguir expectant el desafiament. El vell era el seu sergent, el seu cap natural, el conseller tenia el comandament des de feia tot just una setmana. Sabastida va somriure. Va observar la cara esmussada del veterà, absort en el seu miserable peix. «Brètol!». Li va repugnar la seva actitud de gos complagut comparada amb la magna tasca que tenia per davant, i per un instant va pensar a enfonsar-li l'ast, sardina inclosa, a la gola.

—Heu d'escortar-me fins a Sineu. —El conseller va seure tan a prop d'ell que va poder olorar el seu alè d'all i de col vella—. Allà he de recollir uns objectes que són de l'interès del príncep, tornar i presentar-los-hi. No t'interessa saber res més. El teu superior et va escollir

perquè vas viure aquí i coneixes els camins. Guia'ns, mantén la boca tancada i no abuis de la meva paciència.

En aixecar-se, va donar una puntada de peu a l'ast i la sardina del sergent va caure entre les brases. La resta van somriure. «Els té ben posats, el cortesà aquest». El vell es va empassar la ira i un jurament. En silenci, es van cobrir amb els mantells, van carregar a l'espatlla les ballestes i es van posar en marxa cap a orient, no gaire de pressa, amb certa prevenció indefinible en l'ànim que els havia deixat la conversa interrompuda. Al lluny, cap a on devia ser Sineu, al centre de l'illa, el cel s'ennegria. Algú va sentir la remor d'un tro.